

HÀO KHÍ NGỰA PHI: BIỂU TƯỢNG VĂN HÓA TRONG NĂM 2026

The horse spirit: Cultural symbol in 2026

Trần Thị Cương¹

¹Trường Đại học Kinh tế Công nghiệp Long An, Tây Ninh, Việt Nam
tran.cuong@daihoclongan.edu.vn

Tóm tắt — Bài viết tập trung nghiên cứu biểu tượng con ngựa trong văn hóa Việt Nam và các nước Á Đông, từ đó phân tích làm rõ ý nghĩa tâm linh, lịch sử, phong thủy và giá trị biểu tượng mà hình tượng này mang lại trong xã hội hiện đại, đặc biệt trong bối cảnh năm 2026 - năm Bính Ngọ. Tác giả phân tích vai trò của hình tượng ngựa trong truyền thuyết, nghệ thuật, tín ngưỡng dân gian và đời sống hiện đại, đồng thời đưa ra dự báo tầm nhìn văn hóa - xã hội gắn với hình ảnh “ngựa” trong một năm được đánh giá là thời điểm chuyển động mạnh mẽ về kinh tế, công nghệ và tư tưởng. Qua đó, bài viết góp phần khẳng định giá trị bền vững, khả năng thích ứng và giá trị kết nối của các biểu tượng truyền thống trong tiến trình hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Abstract — The article focuses on studying the horse symbol in Vietnamese culture and East Asian countries, thereby analyzing and clarifying the spiritual, historical, feng shui meanings and symbolic values that this symbol brings to modern society, especially in the context of 2026 - the year of Bính Ngọ. The author analyzes the role of the horse image in legends, art, folk beliefs and modern life, and at the same time makes predictions about the cultural and social vision associated with the image of “horse” in a year considered a period of intense economic, technological, and ideological transformation. Thereby, the article contributes to affirming the sustainable value, adaptability and connection value of traditional symbols in the process of modernization and international integration.

Từ khóa — Ngựa, văn hóa Việt Nam, năm Bính Ngọ, biểu tượng dân gian, phong thủy.

1. Giới thiệu

Ngựa là một trong những loài vật đã gắn bó mật thiết với con người từ thuở sơ khai, không chỉ trong đời sống thực tiễn mà còn sâu sắc trong đời sống tinh thần và văn hóa của nhiều dân tộc trên thế giới. Trải qua hàng nghìn năm lịch sử, ngựa đã trở thành biểu tượng không thể thiếu trong các nền văn minh lớn - từ phương Tây đến phương Đông - xuất hiện trong huyền thoại, truyền thuyết, sử thi, tôn giáo và nghệ thuật. Đặc biệt ở phương Đông, hình ảnh con ngựa không đơn thuần là phương tiện di chuyển hay chiến đấu mà còn gắn liền với những giá trị biểu trưng cao quý như sức mạnh, lòng trung thành, tốc độ, sự linh hoạt và khát vọng chinh phục. Ngựa không chỉ hiện diện trên chiến trường mà còn bước vào văn thơ, hội họa và tín ngưỡng dân gian như một hình mẫu lý tưởng của tinh thần dân thân và kiên cường.

Trong văn hóa Á Đông, đặc biệt là Việt Nam, Trung Hoa và Hàn Quốc, ngựa là một trong 12 con giáp, chiếm vị trí thứ 7 trong chu kỳ. Theo quan niệm truyền thống, người cầm tinh con ngựa thường được cho là người năng động, nhiệt huyết, yêu thích tự do và có khuynh hướng tiên phong. Hình ảnh ngựa phi nước đại thường được ví với

tinh thần không ngừng tiến về phía trước, vượt mọi thử thách để vươn tới thành công. Cũng vì thế, ngựa được xem là con vật đại diện cho chí hướng và khát vọng của con người, đặc biệt là trong những thời điểm cần đổi mới, chuyển mình và phát triển.

Bước sang năm 2026 - năm Bính Ngọ - biểu tượng ngựa lại một lần nữa trở nên nổi bật trong bối cảnh văn hóa và xã hội hiện đại. Theo lịch can chi, Bính Ngọ là sự kết hợp giữa thiên can Bính (thuộc hành Hỏa) và địa chi Ngọ (cũng mang hành Hỏa), nhưng đặc biệt hơn, năm này lại ứng với mệnh Thiên Hà Thủy - tức “nước sông trên trời”. Sự giao thoa giữa Hỏa và Thủy, giữa năng lượng bùng cháy và sức mạnh mềm mại của nước, tạo ra một thể cân bằng mang tính động, phản ánh rõ đặc điểm của thời đại: vừa xung động, biến động mạnh mẽ, vừa linh hoạt và chuyển hóa không ngừng. Trong phong thủy và triết lý âm dương ngũ hành, đây là một năm được đánh giá cao về khả năng tạo ra những bước ngoặt lớn, mở ra chu kỳ mới cho sự sáng tạo, thích nghi và bứt phá.

Chính trong bối cảnh ấy, việc nhìn lại và tái định vị biểu tượng văn hóa ngựa - không chỉ như một hình ảnh truyền thống mà còn như một biểu

<https://doi.org/10.63783/dla.2025.068>

Ngày nộp bài: 08/11/2025; **Ngày nhận bản chỉnh sửa:** 02/12/2025; **Ngày duyệt đăng:** 22/12/2025

tượng hiện đại - là điều cần thiết. Ngựa, với tất cả giá trị văn hóa - lịch sử - tinh thần - phong thủy mà nó mang theo, sẽ tiếp tục đóng vai trò như một kim chỉ nam định hướng tư duy, hành động và cảm hứng cho con người trong hành trình tiến vào năm 2026 đầy biến chuyển.

2. Biểu tượng ngựa trong truyền thuyết và văn hóa dân gian

2.1. Thánh Gióng - biểu tượng ngựa sắt bất diệt

Trong kho tàng truyền thuyết Việt Nam, hình tượng Thánh Gióng cưỡi ngựa sắt đánh giặc Ân không chỉ là một câu chuyện anh hùng, mà còn là biểu tượng sâu sắc của lòng yêu nước, tinh thần quật cường và sức mạnh siêu nhiên của dân tộc. Từ một cậu bé ba tuổi không biết nói, Gióng bỗng lớn nhanh như thổi, đòi ngựa sắt, roi sắt, áo giáp sắt để ra trận, thể hiện khát vọng phi thường vượt lên hoàn cảnh. Hình ảnh “ngựa sắt” - một phương tiện huyền thoại - không những biểu trưng cho sức mạnh và tốc độ thần thánh mà còn là biểu hiện của trí tuệ sáng tạo, khả năng chuyển hóa khó khăn thành vũ khí chiến thắng.

Ngựa sắt đã trở thành biểu tượng tâm linh thiêng liêng, được tái hiện trong nhiều nghi lễ và lễ hội dân gian, đặc biệt là Hội Gióng được tổ chức hằng năm tại đền Phù Đổng (Gia Lâm, Hà Nội). Tại đây, hình ảnh đoàn quân Gióng cưỡi ngựa vượt gió tung hoành khắp trời là niềm tự hào của cộng đồng, khơi gợi tinh thần đoàn kết, ý chí bất khuất và niềm tin vào sức mạnh chính nghĩa trường tồn cùng lịch sử dân tộc.

2.2. Hội đua ngựa - kết nối cộng đồng và bản sắc dân tộc

Hội đua ngựa Bắc Hà (Lào Cai), giải đua ngựa truyền thống ở Đà Lạt, cùng với những nghi lễ rước dâu bằng ngựa tại các vùng cao Tây Bắc, không chỉ là những sự kiện văn hóa đặc sắc mà còn là minh chứng sinh động cho vai trò quan trọng của ngựa trong đời sống tinh thần và giao tiếp cộng đồng của người Việt, đặc biệt là các dân tộc thiểu số. Tại Bắc Hà, hội đua ngựa được tổ chức thường niên vào tháng 6, thu hút hàng nghìn du khách trong và ngoài nước. Đây là nơi hội tụ của những chú ngựa thồ mộc mạc, không yên cương, do chính đồng bào vùng cao thuần dưỡng và điều khiển. Mỗi cuộc đua không chỉ thể hiện kỹ năng điều khiển ngựa mà còn mang đậm tinh thần thượng võ và niềm tự hào dân tộc. Tại Đà Lạt, các cuộc đua ngựa diễn ra trong khung cảnh thơ mộng cao nguyên, gắn liền với ký ức đô thị thời Pháp thuộc. Trong khi đó, nghi thức rước dâu bằng ngựa tại

Tây Bắc thể hiện sự trang trọng và lòng thành kính trong hôn lễ truyền thống. Tất cả đều góp phần bảo tồn bản sắc văn hóa, làm sống dậy tinh thần “mã đáo thành công” - biểu trưng cho sự may mắn, thuận lợi và thành đạt.

2.3. Ngựa trong du lịch văn hóa và phát triển kinh tế địa phương

Biểu tượng con ngựa không chỉ có giá trị tinh thần mà còn đóng vai trò quan trọng trong phát triển du lịch văn hóa, đặc biệt ở các địa phương có lễ hội gắn với hình tượng này. Tại Bắc Hà (Lào Cai) là ví dụ điển hình khi đã xây dựng thành công thương hiệu sản phẩm từ ngựa góp phần thu hút hàng vạn lượt khách du lịch mỗi năm thông qua Hội đua ngựa truyền thống. Sự kiện này không chỉ mang lại giá trị kinh tế lớn mà còn thúc đẩy bảo tồn nghề nuôi và huấn luyện ngựa của đồng bào dân tộc Mông.

Ngoài ra, các tỉnh Tây Nguyên với truyền thống cưỡi ngựa trong nghi lễ và sinh hoạt cộng đồng cũng đang khai thác biểu tượng ngựa để xây dựng sản phẩm du lịch bản địa. Những trải nghiệm cưỡi ngựa trên thảo nguyên Măng Đen (Kon Tum), tham quan nông trại ngựa tại Đà Lạt hoặc check-in tại các mô hình trang trại ngựa ở Bình Thuận đang dần trở thành xu hướng mới trong du lịch sinh thái - trải nghiệm.

Không chỉ dừng ở du lịch lễ hội, hình ảnh ngựa còn được đưa vào quảng bá sản phẩm địa phương, đặc biệt các sản phẩm OCOP và quà tặng địa phương như tranh gỗ, mô hình ngựa bằng gốm, vải thổ cẩm họa tiết ngựa... Những sản phẩm này mang đến giá trị kinh tế bền vững, vừa tôn vinh văn hóa, vừa tạo việc làm cho người dân bản địa. Đây là minh chứng rõ nét cho khả năng “thương mại hóa văn hóa” khi biểu tượng truyền thống được khai thác đúng hướng.

3. Tính cách người tuổi Ngọ và dự báo năm Bính Ngọ 2026

3.1. Đặc điểm người tuổi Ngọ

Người tuổi Ngọ thường được biết đến với tính cách mạnh mẽ, cởi mở và đầy nhiệt huyết. Họ là những cá nhân yêu thích sự tự do, không muốn bị ràng buộc bởi khuôn mẫu hay áp lực từ người khác. Tính cách nổi bật nhất ở người tuổi này là sự năng động và tinh thần tiến về phía trước, họ không ngại thay đổi, luôn sẵn sàng bước ra khỏi vùng an toàn để chinh phục những điều mới mẻ. Bên cạnh đó, người tuổi Ngọ còn có tư duy độc lập, dám nghĩ dám làm và không dễ bị chi phối bởi ý kiến đám đông. Khả năng thích nghi nhanh với môi trường mới giúp họ trở thành những người có

lợi thế trong các lĩnh vực đòi hỏi sự linh hoạt như kinh doanh, nghệ thuật, giáo dục hoặc truyền thông. Họ cũng là những người có kỹ năng giao tiếp tốt, biết cách tạo ảnh hưởng và truyền cảm hứng cho người khác. Chính sự quyết đoán và tinh thần không ngừng vươn lên đã tạo nên hình ảnh một người tuổi Ngọ bản lĩnh, dễ thành công nếu biết khai thác đúng thế mạnh của mình trong thời đại biến động hiện nay.

3.2. Mệnh Thiên Hà Thủy - nước trên trời

Năm Bính Ngọ 2026 mang ngũ hành nạp âm Thiên Hà Thủy - tức “nước trên trời”, biểu trưng cho dòng nước cao quý, tinh khiết, linh hoạt nhưng khó nắm bắt. Thiên Hà Thủy tượng trưng cho trí tuệ sâu xa, sự khai sáng và khả năng tái sinh, phản ánh những khát vọng đổi mới và bứt phá của thời đại. Tuy nhiên, năm Ngọ vốn thuộc hành Hỏa - đại diện cho nhiệt huyết, bốc đồng và sức mạnh hành động. Sự kết hợp giữa Thủy (nước) và Hỏa (lửa) tương như mâu thuẫn, nhưng lại mở ra một không gian chuyển hóa sâu sắc, nơi sự đối lập trở thành động lực để tạo ra cân bằng mới.

Trong bối cảnh năm 2026 - một năm được kỳ vọng có nhiều thay đổi lớn về công nghệ, tư duy quản trị và định hình văn hóa ứng xử, sự kết hợp giữa dòng nước thiên thượng và ngọn lửa ngựa phi mang ý nghĩa biểu tượng rất mạnh mẽ: đó là lời nhắc nhở con người phải vừa linh hoạt thích ứng như nước, vừa hành động quyết liệt như lửa để vượt qua những thử thách của thời cuộc và kiến tạo những giá trị bền vững trong tương lai.

3.3. Năm của chuyển đổi mạnh mẽ

Năm Bính Ngọ 2026 được các chuyên gia văn hóa và xã hội học dự báo sẽ là một giai đoạn chuyển mình mạnh mẽ trên nhiều mặt trận, từ công nghệ, đời sống xã hội, giáo dục đến tư duy và lối sống cá nhân. Bối cảnh thế giới đang bước vào chu kỳ tái thiết hậu đại dịch, cùng với làn sóng chuyển đổi số, trí tuệ nhân tạo và các xu hướng toàn cầu mới như kinh tế xanh, giáo dục cá nhân hóa, xã hội hóa dữ liệu... đang làm thay đổi căn bản cách con người sinh hoạt, học tập và làm việc. Trong dòng chảy ấy, con người cần hành động như “chiến mã” - nhanh nhạy, dũng cảm và không chùn bước. Việc thích ứng nhanh với những thay đổi, chủ động đổi mới tư duy và tái cấu trúc hành vi cá nhân trở thành yếu tố sống còn trong việc bắt nhịp với thời đại. Tinh thần “ngựa phi” chính là hình ảnh ẩn dụ cho một thế hệ sẵn sàng bước qua thử thách, bứt phá giới hạn cũ kỹ và kiến tạo những giá trị mới. Năm Bính Ngọ không chỉ là một điểm mốc lịch pháp, mà còn là biểu tượng của một thời kỳ chuyển động

không ngừng, đòi hỏi mỗi cá nhân, tổ chức phải chuyên minh toàn diện để hội nhập và phát triển bền vững.

4. Ngựa trong phong thủy và tâm linh

4.1. “Mã đáo thành công” - biểu tượng thành đạt

Hình ảnh ngựa phi nước đại thường được sử dụng rộng rãi trong trang trí không gian sống và làm việc như một biểu tượng mang lại may mắn và thành công. Đặc biệt trong văn phòng công ty, phòng giám đốc hay phòng khách của gia đình, tranh hoặc tượng ngựa được đặt ở vị trí trang trọng như một lời chúc cho sự thăng tiến trong sự nghiệp, kinh doanh thuận lợi và mọi việc hanh thông. Trong quan niệm phong thủy, ngựa là linh vật tượng trưng cho tốc độ, sự kiên định, trung thành và sức mạnh nội lực. Ngựa không chỉ đại diện cho tinh thần chiến đấu mà còn mang năng lượng Hỏa - nguồn năng lượng dồi dào, phát triển không ngừng. Vì vậy, hình tượng này đặc biệt phù hợp với những người mang mệnh Hỏa và Thổ - hai hành có quan hệ tương sinh với biểu tượng ngựa. Việc bố trí biểu tượng ngựa đúng cách không chỉ có ý nghĩa phong thủy mà còn tạo cảm giác tích cực, truyền động lực cho người sử dụng không gian. Đó là lý do tại sao hình ảnh “mã đáo thành công” luôn được ưa chuộng trong thiết kế nội thất, quà tặng khai trương hay lễ kỷ niệm quan trọng.

4.2. Hướng đặt và màu sắc phù hợp

Trong phong thủy, việc lựa chọn hướng đặt và màu sắc phù hợp với biểu tượng con giáp trong năm có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong việc cân bằng ngũ hành, thu hút vượng khí và tăng cường năng lượng tích cực. Năm 2026 thuộc năm Bính Ngọ, mang mệnh Thiên Hà Thủy (nước trên trời), do đó việc bài trí biểu tượng ngựa cần lưu ý về yếu tố tương sinh - tương khắc. Cụ thể, hướng đặt tượng ngựa hoặc tranh ngựa nên ưu tiên các phương Nam và Đông Nam, vốn thuộc hành Hỏa và Mộc - tương hỗ với Hỏa tính của tuổi Ngọ, đồng thời kích hoạt nguồn năng lượng chủ động, thúc đẩy công danh, tài lộc. Tuy nhiên, do năm Bính Ngọ mang mệnh Thủy, cần chú trọng yếu tố màu sắc để trung hòa năng lượng. Các gam màu nên sử dụng bao gồm trắng, đen, xanh dương, đại diện cho hành Kim và Thủy - là hai hành tương sinh, tương hợp với Thiên Hà Thủy. Ngược lại, cần hạn chế các màu thuộc Hỏa như đỏ, cam, tím, bởi dễ gây xung khắc, làm suy giảm vận khí và tạo ra sự bất ổn trong không gian sống hoặc làm việc.

4.3. Ứng dụng biểu tượng ngựa trong kiến trúc

Hình tượng con ngựa đã trở thành một yếu tố quen thuộc và có tính biểu tượng cao trong các lĩnh vực nghệ thuật trang trí và thiết kế nội thất, đặc biệt là trong không gian sống mang phong cách Á Đông. Từ những bức tranh tường truyền thống vẽ cảnh mãnh mã phi nước đại giữa núi non trùng điệp, đến các bức phù điêu điêu khắc tinh xảo thể hiện thần thái oai phong của chiến mã, ngựa luôn được thể hiện như biểu tượng của sức mạnh, sự tự do và tiến bước không ngừng. Trong gốm sứ, ngựa thường xuất hiện dưới dạng tượng trang trí, bình gốm họa tiết hoặc những tác phẩm thủ công mỹ nghệ mang đậm dấu ấn văn hóa dân gian, thể hiện sự hài hòa giữa nghệ thuật và tín ngưỡng.

Không chỉ dừng lại ở giá trị thẩm mỹ, hình ảnh ngựa trong không gian sống hiện đại còn mang ý nghĩa phong thủy sâu sắc: đem lại may mắn, kích hoạt năng lượng tích cực, hỗ trợ công danh và tài lộc cho gia chủ. Việc bố trí biểu tượng ngựa đúng hướng, đúng chất liệu và màu sắc cũng góp phần tạo nên sự cân bằng giữa yếu tố tâm linh và tính ứng dụng trong thiết kế nội thất đương đại.

5. Vai trò biểu tượng của ngựa trong xã hội hiện đại

5.1. Tinh thần “chiến mã” trong doanh nghiệp

Trong môi trường doanh nghiệp hiện đại đầy biến động và cạnh tranh, hình ảnh con ngựa được xem là biểu tượng lý tưởng đại diện cho phẩm chất mà các tổ chức kỳ vọng ở đội ngũ nhân sự: sự nhanh nhẹn trong phản ứng, tinh thần trung thành với mục tiêu chung, sức bền trong việc theo đuổi sứ mệnh dài hạn và đặc biệt là khả năng không ngừng tiến về phía trước dù gặp chông gai. Giống như ngựa chiến không quay đầu giữa sa trường, những nhân viên có “tinh thần ngựa” luôn sẵn sàng bứt phá khỏi vùng an toàn, đối mặt với thử thách và dẫn dắt đội nhóm đến thành công. Chính vì thế, nhiều doanh nghiệp đã lựa chọn hình ảnh ngựa làm biểu tượng văn hóa nội bộ, đưa vào trong logo, khẩu hiệu (slogan), chiến dịch truyền thông hoặc các chương trình phát triển nguồn lực con người. Ngựa không chỉ đại diện cho tốc độ và sức mạnh mà còn truyền tải thông điệp về khát vọng vươn lên, sự bền bỉ và linh hoạt - những yếu tố cốt lõi để doanh nghiệp thích nghi và phát triển trong thời đại chuyển đổi số và toàn cầu hóa mạnh mẽ như hiện nay.

5.2. Giá trị giáo dục - truyền cảm hứng

Biểu tượng con ngựa không chỉ mang giá trị thẩm mỹ hay tâm linh mà còn có thể được khai thác sâu sắc trong giáo dục kỹ năng mềm, phát

triển cá nhân và thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp cho thế hệ trẻ. Hình ảnh ngựa hoang, tự do rong ruổi giữa thảo nguyên rộng lớn chính là ẩn dụ sinh động cho khát vọng vượt lên chính mình, phá bỏ những rào cản vô hình của định kiến, nỗi sợ thất bại hay giới hạn do xã hội áp đặt.

Trong các chương trình đào tạo kỹ năng lãnh đạo, sáng tạo và tinh thần khởi nghiệp, hình tượng “ngựa chiến” hay “ngựa hoang” có thể được dùng như một công cụ truyền cảm hứng mạnh mẽ, giúp người học hình dung rõ hơn về sự bền bỉ, kiên định và tinh thần sẵn sàng bứt phá.

Ngoài ra, việc tích hợp biểu tượng này vào nội dung học thuật, trò chơi nhập vai, chương trình cổ vũ hoặc hoạt động nhóm cũng góp phần xây dựng môi trường học tập tích cực, thúc đẩy tư duy độc lập và khả năng thích nghi linh hoạt. Từ đó, người trẻ có thêm động lực để không ngừng vươn xa, khẳng định bản lĩnh và bản sắc cá nhân trong xã hội hiện đại.

5.3. Nghệ thuật và văn hóa đại chúng

Từ thời trang, điện ảnh, trò chơi điện tử đến hội họa và nghệ thuật sắp đặt, hình tượng con ngựa đã trở thành một biểu tượng thị giác mạnh mẽ, được khai thác rộng rãi trong nền văn hóa đương đại. Trong lĩnh vực thời trang, các nhà thiết kế nổi tiếng thường lấy cảm hứng từ sự mạnh mẽ, thanh thoát và khí chất hoang dã của loài ngựa để tạo nên những bộ sưu tập mang đậm phong cách tự do, phóng trần. Trong điện ảnh, những bộ phim như *War Horse* của Steven Spielberg không chỉ tái hiện những câu chuyện lịch sử xúc động mà còn truyền tải cảm xúc sâu sắc và mối liên kết tinh tế giữa con người với loài vật trung thành này. Trong kịch nghệ, vở *Equus* của Peter Shaffer lại khai thác khía cạnh tâm lý, biểu tượng và tín ngưỡng gắn với con ngựa trong chiều sâu vô thức của con người. Ngoài ra, trong kho tàng truyện cổ tích dân gian ở nhiều nền văn hóa, ngựa thường xuất hiện như một sinh vật dẫn đường, linh thiêng hoặc đồng hành cùng anh hùng vượt qua thử thách. Chính sự đa dạng trong ý nghĩa biểu tượng đã khiến hình ảnh con ngựa trường tồn trong trí tưởng tượng và nghệ thuật thị giác toàn cầu.

5.4. Biểu tượng ngựa trong truyền thông, thương hiệu và sáng tạo đương đại

Trong thời đại kinh tế sáng tạo và truyền thông số phát triển mạnh mẽ, hình tượng con ngựa không chỉ dừng lại ở giá trị văn hóa truyền thống mà còn trở thành một biểu tượng mạnh mẽ trong xây dựng thương hiệu, thiết kế truyền thông và các chiến dịch quảng bá. Những thương hiệu lớn trên

thế giới như Ferrari, Porsche hay U.S. Polo Assn. đã sử dụng hình tượng ngựa như linh hồn của bản sắc thương hiệu - đại diện cho tốc độ, sự sang trọng, đẳng cấp và tinh thần thể thao. Điều này cho thấy ngựa là một biểu tượng có tính ứng dụng vượt thời gian, dễ nhận diện và tạo cảm giác tin cậy trong lòng công chúng.

Tại Việt Nam, nhiều chương trình văn hóa - nghệ thuật, sự kiện thể thao và chiến dịch truyền thông cộng đồng cũng đã khai thác hình tượng ngựa trong thiết kế logo, mascot hoặc slogan. Hình ảnh ngựa đang chạy - với tư thế vươn cao, bồm tung bay - truyền tải cảm hứng mạnh mẽ về sự bứt phá, năng lượng trẻ và khát vọng vươn tầm. Đặc biệt trong bối cảnh năm Bính Ngọ 2026, biểu tượng ngựa được sử dụng rộng rãi trong tài liệu truyền thông của các cơ quan Nhà nước, doanh nghiệp và đơn vị giáo dục nhằm lan tỏa thông điệp: đổi mới - tăng tốc - bứt phá.

Từ góc độ thiết kế sáng tạo, ngựa là hình tượng mang nhiều lớp nghĩa, dễ cách điệu thành các phiên bản tối giản (minimalism), phong cách hình học (geometric), hay phong cách văn hóa dân gian. Điều này mở ra không gian sáng tạo rộng lớn cho các họa sĩ, nhà thiết kế đồ họa và chuyên gia thương hiệu trong việc xây dựng bản sắc thị giác cho các dự án trong năm 2026.

5.5. Ngựa trong khoa học, công nghệ và chuyển đổi số

Dù không liên quan trực tiếp đến công nghệ, nhưng hình tượng ngựa đã trở thành cảm hứng cho nhiều thuật ngữ và mô hình trong lĩnh vực khoa học - kỹ thuật. Thuật ngữ “mã lực” (horsepower - HP) được kỹ sư James Watt đề xuất vào thế kỷ 18 nhằm so sánh sức mạnh động cơ với sức kéo của ngựa. Đến nay, HP vẫn là đơn vị phổ biến trong ngành cơ khí, ô tô, mô tô và thiết bị công nghiệp.

Trong thời đại trí tuệ nhân tạo, hình tượng ngựa cũng xuất hiện trong các mô hình ẩn dụ về tốc độ xử lý, năng lực tăng tốc thuật toán hoặc khả năng “bứt phá” của các công nghệ mũi nhọn. Các tập đoàn công nghệ thường sử dụng hình ảnh ngựa trong các chiến dịch truyền thông nhằm truyền tải thông điệp: đổi mới, mạnh mẽ, dẫn đầu xu thế.

Ngoài ra, trong khoa học dữ liệu, biểu tượng ngựa còn được dùng để mô tả các mô hình dự báo có tính biến động cao, nhanh và linh hoạt - tương tự chuyển động của ngựa khi phi nước đại. Điều này cho thấy hình tượng ngựa vẫn có giá trị biểu đạt mạnh mẽ ngay cả trong lĩnh vực hiện đại như phân tích dữ liệu lớn (big data), thuật toán tối ưu hoặc thiết kế hệ thống.

6. Triển vọng văn hóa năm 2026 qua biểu tượng ngựa

6.1. Đổi mới tư duy phát triển văn hóa

Sự phát triển văn hóa trong năm 2026 đòi hỏi một tư duy linh hoạt, thích ứng cao độ, tương tự như tinh thần và đặc tính của loài ngựa - loài vật luôn sẵn sàng chuyển mình trước những biến đổi của môi trường. Trong bối cảnh toàn cầu hóa ngày càng sâu rộng, biến động chính trị - xã hội và công nghệ diễn ra nhanh chóng, việc duy trì sự ổn định về bản sắc văn hóa dân tộc là yếu tố then chốt. Tuy nhiên, sự bảo tồn ấy không thể theo lối đóng kín mà cần chủ động tiếp thu những tinh hoa văn hóa hiện đại, quốc tế hóa nội dung một cách có chọn lọc để phù hợp với thị hiếu và tư duy của thế hệ trẻ. Đặc biệt, các chương trình văn hóa - giáo dục trong năm Bính Ngọ cần chú trọng lồng ghép biểu tượng truyền thống như hình tượng “ngựa” vào nội dung truyền thông, giảng dạy và sinh hoạt cộng đồng. Điều này không chỉ giúp tăng tính nhận diện văn hóa dân tộc mà còn tạo ra sự gắn gũi, khơi gợi niềm tự hào và kết nối thế hệ. Ngựa - với sức mạnh, sự tự do và tính biểu tượng sâu sắc - sẽ là điểm tựa truyền cảm hứng trong hành trình làm mới văn hóa Việt Nam.

6.2. Khơi dậy tinh thần dân tộc từ biểu tượng truyền thống

Hình tượng con ngựa không chỉ là biểu trưng của sức mạnh và tốc độ mà còn là cầu nối linh thiêng giữa các thời kỳ lịch sử - từ quá khứ hào hùng với hình ảnh Thánh Gióng cưỡi ngựa sắt đánh giặc, đến hiện tại sôi động của những doanh nghiệp khởi nghiệp trẻ đầy khát vọng bứt phá. Ngựa, trong dòng chảy văn hóa, là biểu tượng của sự chuyển động không ngừng, khơi gợi tinh thần tiên phong và khả năng thích ứng với thử thách. Sự tiếp nối và chuyển hóa hình ảnh này qua các thế hệ tạo nên sợi dây liên kết bền chặt giữa truyền thống và hiện đại. Chính sự kết nối ấy là nền tảng vững chắc cho việc xây dựng và bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc trong thời đại toàn cầu hóa, nơi mỗi giá trị văn hóa cần vừa gìn giữ cốt lõi, vừa sẵn sàng đối thoại và hội nhập cùng thế giới.

6.3. Định hình văn hóa ứng xử hiện đại

Trong bối cảnh xã hội 4.0 đầy biến động và cạnh tranh khốc liệt, con người hiện đại cần xây dựng một mô hình ứng xử văn hóa vừa linh hoạt, vừa vững vàng - giống như khí chất của loài ngựa trong văn hóa phương Đông. Ngựa mang trong mình sự trung thành, kiên định với mục tiêu, nhưng không cố chấp hay bảo thủ; chúng hành động nhanh nhẹn, chính xác nhưng không hấp tấp hay thiếu suy xét. Sức mạnh của ngựa không nằm ở sự hiếu chiến mà ở khả năng bền bỉ, vượt qua địa hình khó khăn bằng tinh thần quả cảm. Chính

những phẩm chất này là biểu tượng cho lối sống văn minh, thích nghi cao, có kiểm soát cảm xúc và định hướng rõ ràng. Trong năm 2026 - năm Bính Ngọ - và những năm tiếp theo, đây là mô hình ứng xử văn hóa tích cực mà mỗi cá nhân, tổ chức cần hướng tới để phát triển bền vững trong thời đại số.

<https://nongnghiepmoitruong.vn/gan-phat-trien-du-lich-dac-huu-voi-chan-nuoi-ngua-truyen-thong-d364697.html>.

7. Kết luận

Từ chiều sâu của lịch sử đến nhịp sống hiện đại, hình tượng con ngựa luôn hiện diện như một biểu trưng mạnh mẽ của tinh thần nhân loại - biểu trưng của sự dịch chuyển không ngừng, ý chí vươn lên, lòng trung thành sắt son và khát vọng chinh phục những chân trời mới. Ngựa không chỉ sống trong truyền thuyết, tín ngưỡng và nghệ thuật dân gian, mà còn lan tỏa ảnh hưởng trong tư duy chiến lược, đổi mới sáng tạo và quản trị hiện đại.

Trong bối cảnh toàn cầu đang trải qua những biến chuyển sâu sắc về công nghệ, kinh tế và xã hội, hình ảnh ngựa càng trở nên sống động và giàu ý nghĩa hơn bao giờ hết. Đặc biệt, năm 2026 - năm Bính Ngọ - được xem là thời khắc hội tụ giữa thách thức và cơ hội, nơi mà sự linh hoạt, bền bỉ và tốc độ trở thành yếu tố then chốt. Từ góc độ văn hóa, biểu tượng ngựa không chỉ góp phần bảo tồn bản sắc dân tộc mà còn đóng vai trò như kim chỉ nam trong định hướng phát triển toàn diện, bền vững và thích ứng linh hoạt cho cộng đồng, tổ chức và từng cá nhân trong kỷ nguyên mới.

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin trân trọng cảm ơn Tạp chí Kinh tế - Công nghiệp Trường Đại học Kinh tế Công nghiệp Long An đã tạo điều kiện thuận lợi về học thuật và xuất bản, góp phần giúp tác giả hoàn thành và công bố bài viết này một cách hiệu quả.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Trần Ngọc Thêm, *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, NXB Giáo dục, 2011.
- [2] Nguyễn Duy Hinh, “Ngựa trong văn hóa Việt”, *Tạp chí Văn hóa Dân gian*, số đặc biệt, 2003.
- [3] Phong Thủy Cổ Truyền, *12 con giáp và ứng dụng trong đời sống hiện đại*, NXB Hồng Đức, 2023.
- [4] Từ Vi Đầu Số, *Giải mã năm Bính Ngọ 2026*, NXB Thế Giới, Việt Nam, 2024.
- [5] Water Research Centre, *Proposed Water Quality Criteria for the Protection of Aquatic Life*, PRS 2498-NM, UK, 1990.
- [6] Hải Đăng, “Ngựa Bắc Hà, giống vật nuôi đa giá trị gắn phát triển du lịch đặc hữu với chăn nuôi ngựa truyền thống”, 2023. Truy cập tại địa chỉ: